

Dosar nr. 3r-10/24  
2-22010133-01-3r-15012024

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (I. Barbacaru)  
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău ( V. Negru, I. Dutca, E. Palanciuc)

## DECIZIE

27 martie 2024

mun. Chișinău

### CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Ion Malanciuc

Diana Stănilă

examinând recursul depus de Yaroglu Hasan Ali,  
în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Yaroglu Hasan Ali împotriva Direcției Azil și Integrare a Biroului Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne privind anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva încheierii din 05 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a declarat inadmisibil apelul depus de avocatul Veaceslav Ropot în interesele lui Yaroglu Hasan Ali împotriva hotărârii din 13 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

#### c o n s t a ț ă :

La 25 ianuarie 2022, Yaroglu Hasan Ali, reprezentat de avocatul Veaceslav Ropot a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Migrație și Azil, prin care a solicitat anularea deciziei nr.67/21/DAI din 14 decembrie 2021, emisă de Direcția Azil și Integrare a Biroului Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne și obligarea Direcției Azil și Integrare a Biroului Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne să-i acorde azil pe teritoriul Republicii Moldova.

Prin hotărârea din 13 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, cererea de chemare în judecată înaintată de Yaroglu Hasan Ali s-a respins ca fiind neîntemeiată (f.d.37, 62-70).

La 12 ianuarie 2023, avocatul Veaceslav Ropot în interesele lui Yaroglu Hasan Ali a depus apel împotriva hotărârii din 13 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, prin care a solicitat casarea hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi decizii de admitere a cererii sale de chemare în judecată (f.d.39-41).

Prin încheierea din 05 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a declarat inadmisibil apelul depus de avocatul Veaceslav Ropot în interesele lui Yaroglu

Hasan Ali împotriva hotărârii din 13 decembrie 2022 a Judecătoriai Chișinău, sediul Râșcani (f.d.77-78).

La 06 decembrie 2023, Yaroglu Hasan Ali a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 05 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând anularea acesteia cu remiterea cauzei spre rejudecare în aceeași instanță (f.d.81-84).

În susținerea cererii de recurs, recurentul a invocat că hotărârea motivată din 13 decembrie 2022 a Judecătoriai Chișinău, sediu Râșcani și încheierea din 05 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, nu i-au fost expediate niciodată de instanțele ierarhic inferioare la adresa sa de domiciliu, anterioară sau actuală.

Subsecvent, recurentul a indicat că deși, avocatul său din prima instanță Veaceslav Ropot, a depus apel la rugămintea sa împotriva hotărârii nemotivate a instanței de fond, din motive financiare nu a continuat ulterior relațiile contractuale cu acesta. Astfel, instanța de fond, urma să-i expedieze hotărârea motivată la adresa sa de domiciliu, întrucât el nu are posibilitatea să verifice bazele de date și să găsească hotărârea motivată, deoarece este doar vorbitor de limbă turcă.

De altfel, cu referire la dispozițiile art.232 alin. (2) din Codul administrativ, recurentul a menționat că, chiar dacă ar fi avut un avocat, care să-i reprezinte interesele la Curtea de Apel Chișinău, instanța de fond oricum urma să-i expedieze hotărârea motivată la domiciliul său, deoarece efectele juridice nu survin pentru avocat, dar anume pentru el și în rezultat, el este cel care suportă consecințele finale, așa cum s-a întâmplat în cazul emiterii încheierii din 05 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Or, recepționarea hotărârii din 13 decembrie 2022 a Judecătoriai Chișinău, sediu Râșcani, i-ar fi permis să meargă la ONG-ul „Centrul de Drept al Avocaților”, care oferă gratuit asistență juridică solicitanților de azil și să depună un apel motivat așa încât să nu fie sancționat procesual, după cum au făcut magistrații din instanța de apel, care au admis lezarea gravă a dreptului său de acces la o instanță.

Complementar, recurentul a relevat că cunoscând în exclusivitate limba turcă nu a putut accesa anumite surse informaționale în limba română, care iar fi permis să i-a cunoștință de hotărârea motivată a primei instanțe, sau sancționarea sa de către Curtea de Apel Chișinău, fapt ce ridică probleme grave în sensul respectării dreptului la un interpret.

Astfel, în opinia sa, ar fi absolut echitabil și corect ca Curtea Supremă de Justiție să caseze încheierea din 05 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău și să trimită cauza înapoi în ordine de apel, ca să poată depune într-un termen cât mai scurt posibil apelul motivat cu ajutorul unui avocat gratuit de stat din cadrul ONG-ului „Centrul de Drept al Avocaților”.

La 15 ianuarie 2024, la adresa de e-mail a Direcției Azil și Integrare a Biroului Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne, a fost expediată copia recursului depus de Yaroglu Hasan Ali.

Până la data stabilită pentru examinarea recursului depus de Yaroglu Hasan Ali, intimatul nu a depus referință, în care să-și expună opinia asupra argumentelor invocate de recurent.

Conform art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea

nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Încheierea recurată a fost pronunțată la 05 iunie 2023, însă date despre recepționarea acesteia de către Yaroglu Hasan Ali, la materialele cauzei lipsesc.

Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus la 06 decembrie 2023 de Yaroglu Hasan Ali este în termen.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins din următoarele motive.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Din materialele cauzei rezultă că, prin hotărârea din 13 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, cererea de chemare în judecată înaintată de Yaroglu Hasan Ali s-a respins ca fiind neîntemeiată (f.d.37, 62-70).

La 12 ianuarie 2023, avocatul Veaceslav Ropot în interesele lui Yaroglu Hasan Ali a depus apel împotriva hotărârii din 13 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, prin care a solicitat casarea hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi decizii de admitere a cererii sale de chemare în judecată (f.d.39-41).

Prin încheierea din 05 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a declarat inadmisibil apelul depus de avocatul Veaceslav Ropot în interesele lui Yaroglu Hasan Ali împotriva hotărârii din 13 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.77-78).

Materialele cauzei atestă că pentru a decide astfel instanța de apel a conchis că avocatul Veaceslav Ropot, care acționa în interesele lui Yaroglu Hasan Ali nu a prezentat în termen motivarea apelului, conform art. 232 alin.(2) din Codul administrativ.

În corespundere cu art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs.

Apelul se declară inadmisibil în special când: motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.232 alin.(2).

Conform art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Actele cauzei atestă că instanța de fond a expediat, în corespundere cu dispozițiile art. 96 - 98 din Codul administrativ, prin e-mail, la 20 martie 2023, copia hotărârii motivate din 13 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, reprezentantului recurentului, avocatului Veaceslav Ropot, împuternicit de Yaroglu Hasan Ali, prin mandatul Seria MA nr. 1773234 din 21 ianuarie 2022, ceea ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică, anexat la dosar (f.d.71). Or, instanța de judecată nu a fost informată, în conformitate cu dispozițiile art.47 alin. (1) din Codul

administrativ, în coroborare cu prevederile art. 80 alin. (9) din Codul de procedură civilă, de către avocatul Veaceslav Ropot sau de către Yaroglu Hasan Ali despre încetarea contractului de asistență juridică dintre cei doi, astfel încât instanța să nu acționeze în baza prevederilor art.105 alin. (5) din Codul de procedură civilă, care prevede că dacă părțile și alți participanți la proces sînt reprezentați de avocați, citațiile și înștiințările se expediază la sediul avocaților, recepționarea înlăturînd orice viciu de citare a participanților, dar să expedieze actele de procedură la adresa de corespondență a lui Yaroglu Hasan Ali.

Astfel, termenul de prezentare a motivării apelului împotriva hotărârii primei instanțe a început să curgă pentru Yaroglu Hasan Ali de la data de 21 martie 2023, și a expirat la data de 20 aprilie 2023. Or, conform art.47 alin. (3) din Codul administrativ, culpa reprezentantului împuternicit se atribuie participantului reprezentat.

Mai mult, avocatul Veaceslav Ropot, în cererea de apel a indicat faptul că își rezervă dreptul de a prezenta motivarea apelului după ce va lua cunoștință de hotărârea motivată a primei instanțe, dar nu a dispus de diligență să prezinte motivarea apelului sau să informeze instanța de judecată despre rezilierea contractului de asistență juridică încheiat cu Yaroglu Hasan Ali (f.d.39).

De altfel, nici Yaroglu Hasan Ali nu a venit în fața instanței pentru a comunica despre rezilierea contractului de asistență juridică încheiat cu avocatul Veaceslav Ropot.

Astfel, Yaroglu Hasan Ali din data notificării copiei hotărârii motivate a primei instanțe 20 martie 2023 și până la data limită pentru prezentarea motivării apelului 20 aprilie 2023, a avut termen real și suficient de 30 de zile, întru realizarea acțiunilor procesuale necesare în vederea apărării drepturilor și intereselor sale legitime.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, în condițiile în care Yaroglu Hasan Ali nu a prezentat motivarea apelului în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate, concluzia instanței de apel, privind declararea inadmisibilă a apelului, este întemeiată.

Ținînd cont de cele menționate și avînd în vedere faptul că încheierea din 05 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural și cu aprecierea completă a tuturor probelor și a circumstanțelor cauzei, instanța de recurs o consideră legală și întemeiată, or, recurentul-apelant nu a întreprins vre-o acțiune de a prezenta motivarea apelului împotriva hotărârii primei instanțe până la 20 aprilie 2023, ziua în care a expirat termenul pentru realizarea operațiunilor procesuale nominalizate.

Mai mult, motivarea apelului împotriva hotărârii din 13 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani nu a fost prezentată instanței de apel nici până la data de 05 iulie 2023, ziua emiterii încheierii de Curtea de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de Yaroglu Hasan Ali, reprezentat de avocatul Veaceslav Ropot.

De altfel, din considerentele enunțate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție respinge ca neîntemeiate și pur declarative argumentele recurentului precum că prima instanță nu i-a notificat hotărârea motivată din 13 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani. Or, întrucât, din motive financiare nu a continuat ulterior depunerii apelului relațiile contractuale cu avocatul Veaceslav

Ropot, respectiv instanța de fond, urma să-i expedieze hotărârea motivată la adresa sa de domiciliu.

La acest capitol, complementar, instanța de recurs, reieșind din materialele cauzei, notează că Yaroglu Hasan Ali nu a probat faptul rezilierii contractului de asistență juridică încheiat la 22 septembrie 2021 cu avocatul Veaceslav Ropot. Iar, prima instanță a creat condițiile necesare prevăzute atât de legislația națională, cât și de cea internațională, asigurându-i lui Yaroglu Hasan Ali posibilitatea de a-și valorifica efectiv drepturile sale procesuale.

La caz, se reține că, în hotărârea Gurzhyy versus Ucraina (01 aprilie 2008), în care reclamantul nu a primit copii ale hotărârilor judecătorești care i-au fost transmise de instanța locală prin poștă obișnuită, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a considerat că, a fost chemată să examineze nu numai ce măsuri au fost luate de autoritățile judiciare pentru a se asigura că reclamantului i-au fost comunicate cu promptitudine deciziile, dar și acțiunile pe care reclamantul le-a luat pentru a se informa cu privire la evoluția procedurilor sale.

În acest context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că, Yaroglu Hasan Ali nu a prezentat Curții de Apel Chișinău în termenul stipulat de lege motivarea apelului, în care să demonstreze, prin motivele de apel formulate, în baza unui raționament juridic întemeiat pe dispoziții legale, care sunt argumentele de netemeinicie ale hotărârii din 13 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, deși în cererea de apel a indicat că își rezervă dreptul de a prezenta motivarea apelului după ce va lua cunoștință de hotărârea motivată a primei instanțe.

În aceeași ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterând remarcă că, rolul instanței de judecată este de a aduce la cunoștință persoanei despre emiterea hotărârii judecătorești, iar Yaroglu Hasan Ali, fiind parte interesată în soluționarea prezentei cauze, urma să întreprindă măsurile necesare de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță și anume, să se intereseze de soarta dosarului la intervale rezonabile de timp și să depună motivarea apelului în termenul stabilit de lege.

Conform art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Contrar acestor prevederi legale, Yaroglu Hasan Ali nu a depus diligența necesară în vederea exercitării căii de atac în termen și nu a prezentat motivarea apelului în interiorul termenului legal de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate, termen imperativ prevăzut de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ.

În asemenea circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, instanța de apel corect a declarat inadmisibil apelul depus de Yaroglu Hasan Ali.

Or, exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

În context, instanța de recurs amintește că art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale îi garantează fiecărei

persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Curtea a relatat însă în practica sa constantă că „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac [cauza Bacev vs fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei; Kemp vs Luxembourg; Diaz Ochoa vs Spaniei], în care înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

În circumstanțele descrise instanța de recurs reține că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată privind declararea inadmisibilă a cererii de apel, în rezultatul neprezentării motivării apelului, este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, având în vedere obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că încheierea instanței de apel este legală, iar argumentele invocate de Yaroglu Hasan Ali sunt declarative și neîntemeiate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de Yaroglu Hasan Ali.

Se menține încheierea din 05 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Yaroglu Hasan Ali împotriva Direcției Azil și Integrare a Biroului Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne privind anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,  
judecătorul

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă